

privus sub Pharaone in Babylonia sub Cyro Imperatore. In Aegypto obstinato corde; & obdurato animo multis resistit Pharaon, & cum multis plagiis veteratus fuisse, ferreum ejus peccatum emolliri non potuit. At vero Cyrus facile, & prompte, visa proprieitate Isaiæ, c. 45. n. 1, Hoc dicit Dominus Christo meo Cyrus, &c. quod per ipsum Cyrus populus Israeliticus excutiet jugum Babylonicum, populum liberum abire permisit, insuper multis munibibus datis, cum facultate extuendi templum Jerosolymitanum, ut restatur Josephus lib. 11. Antiquitat. cap. 1. Unde tanta diversitas in utroque Rege erga populum captivum, ut illius dimissio esset tam dura, & gravis uni, alteri vero tam levis, & suavis? Cum Pharaoni Mōyles, & Aaron dicerent, quod Deus præcepit populum

Isai. 43.
Josephus.

CAPUT XII.

In illo tempore abiit Jesus per sata Sabbatho: Discipuli autem ejus esurientes cœperunt vellere spicas, & manducare. 2. Pharisei autem videntes, dixerunt ei: Ecce discipuli tui faciunt, quod non licet eis facere Sabbathis. 3. At ille dixit eis: non legistis quid fecerit David quando esurit, & qui cum eo erant? 4. Quomodo intravit in domum Dei, & panes propositionis comedit, quos non licet ei edere, neque his, qui cum eo erant, nisi solis Sacerdotibus? 5. Aut non legistis in lege, quia Sabbathos Sacerdotes in templo Sabbathum violant, & sine crimine sunt? 6. Dico autem vobis, quia templo major est hic. 8. Si autem sciretis quid est, misericordiam volo, & non sacrificium, nunquam condemnassetis innocentes. 8. Dominus enim est filius hominis etiam Sabbathi: 9. Et cum inde transisset, venit in Synagogam eorum. 10. Et ecce homo manum habens aridam, & interrogabant eum dicentes: si licet Sabbathis curare? ut accusarent eum. 11. Ipse autem dixit illis: Quis erit ex vobis homo, qui habeat ovem unam: & si ceciderit hæc Sabbathis in foveam, nonne tenebit & levabit eam? 12. Quanto magis melior est homo ove? Itaque licet Sabbathis benefacere. 13. Tunc ait homini: Extende manum tuam, & extendit: & restituta est sanitati sicut altera. 14. Exeuntes autem Pharisei, consilium faciebant adversus eum, quomodo perderent eum. 15. Jesus autem sciens, recessit inde, & secuti sunt eum multi, & curavit eos omnes. 16. Et præcepit eis ne manifestum eum facerent, 17. Ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam Prophetam dicentem: 18. Ecce puer meus quem elegi, dilectus meus in quo bene complacuit anima mea. Ponam spiritum meum super eum, & judicium gentibus nuntiabit. 19. Non contendet, neque clamabit, nequer audier aliquis in plateis vocem ejus. 20. Arundinem quassatam non confringet: & linum fumigans non extinguet: donec ejiciat ad victoriam judicium. 21. Et in nomine ejus gentes sperabunt. 22. Tunc oblatus est ei dæmonium habens, cæcus & mutus, & curavit eum, itaut loqueretur, & videret. 23. Et stupebant omnes turbæ, & dicebant: 24. Nunquid hic est filius David? Pharisei autem audientes dixerunt: Hic non ejicit dæmones nisi in Belzebub principe dæmoniorum. 25. Jesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis, Omne regnum divisum contra se desolabitur: & omnis civitas, vel domus divisa contra se, non stabit. 26. Et si Sanatas Satanam ejicit, adversus se divisus est: quomodo ergo stabit regnum ejus? 27. Et si ego in Beelzebub ejicio dæmones, filii vestri in quo ejiciunt? ideo ipsi judices vestri erunt. 28. Si autem ego in Spiritu Dei ejicio dæmones: igitur pervenit in vos regnum Dei. 29. Aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis, & vasa ejus diripere: nisi prius alligaverit fortem, & tunc dominum illius diripiet? 30. Qui non est mecum, contra me est: & qui non congregat mecum, spargit. 31. Ideo dico vobis: omne peccatum, & blasphemia remittetur hominibus, Spiritus autem blasphemiarum non remittetur. 32. Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis

nis

nis, remittetur ei; qui autem dixerit contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei neque in hoc sæculo, neque in futuro. 33. Aut facite arborem bonam, & fructus ejus bonum: aut facite arborem malam, & fructum ejus malum, siquidem ex fructu arbor agnoscatur. 34. Progenies viperarum, quomodo potest bona loqui, cum sitis malis? ex abundantia enim cordis os loquitur. 35. Bonus homo, de bono thesauro profert bona: & malus homo, de malo thesauro profert mala. 36. Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum quod loquuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii. 37. Ex verbis enim tuis justificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. 38. Tunc responderunt ei quidam de Scribis & Phariseis dicentes: Magister volumus à te signum videre. 39. Qui respondens ait illis: Generatio mala, & adultera signum querit: & signum non dabitur ei, nisi signum Jonæ Prophetæ. 40. Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus, & tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus. 41. Viri Ninivitæ surgent in iudicio cum generatione ista, & condemnabunt eam: quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Jonæ. Et ecce plusquam Jonas hic. 42. Regina Austri surget in iudicio cum generatione ista & condemnabit eam: quia venit a finibus terræ audiens sapientiam Salomonis, & ecce plusquam Salomon hic. 43. Cum autem immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida, querens requiem, & non invenit. 44. Tunc dicit: revertat in domum meam unde exivi. Et veniens invenit eam vacantem, scopis mundatam, & ornatam. 45. Tunc vadit, & assumit septem alios spiritus secum nequiores se, & intrantes habitant ibi: & fiunt novissima hominis illius pejora prioribus. Sic erit & generationi huic peccata. 46. Adhuc, eo loquente, ecce mater ejus, & fratres stabant foris, querentes loqui ei. 47. Dixit autem ei quidam: Ecce mater tua, & fratres tui foris stant querentes te. 48. At ipse respondens dicensi sibi, ait: Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei? 49. Et extendens manus in discipulos suos, dixit: Ecce mater mea, & fratres mei. 50. Quicunque enim fecerit voluntatem patris mei, qui in cœlis est, ipse meus frater, & soror, & mater est

ARGUMENTUM CVM
Remissionibus.

Primo, Ver. 1. Probat Christus D. contra Scribas sabbatho licere discipulis vellere spicas, & sibi licere curare ægros, quod expedito. 3. cap 3.

Secundo, V. 9. Sanat hominem manum aridam habentem: explicavi tom. 3. cap. 4.

Tertio, V. 22. Rejicit Dæmonium multum, probatque se facere signa in digito Dei, & non in Beelzebuth, ut impie blasphemabant Pharisei. Vide tom. 3. capite 22.

Quarto, V. 31. Explicat blasphemiam in Spiritum sanctum, quæ non remittitur nec in hoc sæculo, nec in futuro: de quo dicam infra, Marc. 3. q. 4. & 5.

Quinto, V. 38. Petentibus signum de cœlo, dat signum Jonæ Prophetæ, & quod Ninivitæ, & Regina Austri

Sabba Judæos incredulos in die iudicii condemnabunt. Explicavi tom. 3. cap. 24.

Sexto, Ver. 46. Ostendit suos fratres, & matrem, eos esse, qui faciunt voluntatem Patris sui, est explicatum to. 5. cap. 25.

Discipuli colligunt Spicas.

QUESTIO I.

Quare Christus D. ordinaverit, ut Discipuli sibi per sata spicas colligerent in sabbatho?

A Ita noster Evangelista hoc c. 11. Abiit Jesus per sata sabbathos: discipuli autem ejus esurientes cœperunt vellere spicas, & manducare: quod est explicatum à nobis per octo quæstiones, tom. 3. Ubi maximè quæst. 3. multas hujus rei rationes dedi: nunc vero addo.

Primò: quia ut ibi dixi ex D. Chrysost. & Euthym. q. 2. & 3. Christus verus Deus suā auctoritate, quā pollebat, sabbatum sensim abrogare intenibat, & Evangelii legem aufpicari: sed ita legem Moïsē cessare faciebat, ut suos obrectatores non offendere; sed datā iusta occa-
sione

sione, vel sanandi infirmos, vel necessitati subveniendi; ut ita maledicam vituperatorum linguam frænet, & quibus semper fugiendum, quamvis alias opus sit bonum.

D. Ambrosius Secundò: D. Ambrosius lib. 5. in Lucam, cum discipuli colligerent spicas: Hoc putabant Iudei sabbato non licere; Christus autem nova otium. gratia munere designabat otium legis, opus gratia: Iudei ex lege existimabant esse vivendum cum otio in sabbatho; ipsum otium damnat Christus, & docet illud transferendum in opus gratiae, ac maximè proficuum ad salutem, & bonum animæ: Designabat otium legis, opus gratia.

D. Athanasius Tertiò: D. Athanasius homilia de femente, sic ait: Quo tempore discipuli in perigrando vellebant spicas, easque confirantes manibus suis, edebant; nivè novam aream ex manibus suis facientes: Disponerant ibi, quod bona Eucharistici frumenti area manibus, id est, operatione esset preparanda, ac componenda ab Evangelicis ministris.

D. Chrysostomus Quartò: D. Chrysostom. homil. 40. in Matth. ait, quod Christus esurientium naturalem necessitatem ad excusationem exhibet: Et sic pergit idem Chrysostomus in Catena apud D. Thomam In his, que peccata omnino sunt, & manifesta sunt, nulla cerè excusatio inveniri potest: Nam neque homicida, si per iracundiam se fecisse dicit: neque adulter, si per cupiditatem commissose asseverabit: nec alia ulla ex cogitari causa poterit, ut hac, que peccata sunt, non esse peccata videantur. Hic autem cum famis necessitatem ad satisfactionem attulerit, ab omni criminis illos vindicavit: Nec amens iracundia furor nec immoderata libido, quæ homines amentes, vel amantes faciunt, excusare possunt ea, quæ sunt peccata, ut peccata non esse videantur: At cum famis necessitatem ad satisfactionem attulit Christus, ob omni criminis discipulos vindicavit: Maximè notandum, quod nulla alia tam vehementer causa excogitari potest, quæ tam aperte homines excusare videantur à manifesto sceleri, ut famis necessitas hæc interveniente à sabbathi transgressione vindicantur Apostoli: Hac etiam excusatur David à sacrorum panum illicito aliquo in esu; ex hac causa disponit Jacob, ut Benjamin periculose mittatur in Ægyptum, dicens filii suis, si sic necesse est (ad sublevandam famem) facite quod vultis: Gen. 43. nu. 11. Danieli in lacu providit Deus cibum, cap. 14. n. 36. ne ille, qui erat securus inter leones, famis necessitate periclitaretur.

Genes. 43. Ait Regius Vates Psalm. 90. n. 13. Super aspidem, & basiliscum ambulabis: & quænam sunt hæc venenosa animalia, quæ pedibus conterenda sunt à viro justo, & sancto, de quo est sermo in præsenti: Juxta D. Bernard. est quæstio mox nullam necessitas, quæ instar aspidis, & veter, sed Basilisci, procul etiam inspecta, & ante oculos posita hominem sapè mortifero suo veneno inficit, & crudeliter enecat: D. Bernard. in Psalm. Qui habitat, loquitur in hæc verba: Consideremus, n' forte illa tentatio, qua corporalis necessitatis occasione animum turbat, aspidi debeat comparari: monstruosus cateris, solo visu hominem inficere, & interficere perhibetur. Expende: Tentatio illa necessitatis occasione animum turbat.

Psalm. 19. Fustus nulla insperatae necessitatis, & D. Bernard. tentatio. secundò: D. Bernard. in Psalm. Qui habitat, loquitur in hæc verba: Consideremus, n' forte illa tentatio, qua corporalis necessitatis occasione animum turbat, aspidi debeat comparari: monstruosus cateris, solo visu hominem inficere, & interficere perhibetur. Expende: Tentatio illa necessitatis occasione animum turbat.

Signum de Cœlo.

Quæstio II.

Quare cum Pharisæi, ac Scribæ vidissent tot, & tanta Christi mirabilia, adhuc signa de Cœlo petunt?

Scribit noster sacer Evangelista hoc cap. 12. n. 22. quod quidam de Scibis, & Pharisæis accederunt ad Christum D. dicentes: Magister volumus à te signum videre: quod est explicatum tomo 3. in Evangelia, cap. 24. per 19. questiones. Nunc adde.

Primo dicunt: Volumus à te signum videre: non dictum conveniens est, expedit; sed, voluntas. Insolens, ac impudens hominum voluntas est, ut ipsa inviolata lex alii hominibus sit. De Nabuchodonosore dicitur Daniel. 5. nu. 19. Daniel. 5. Quos volebat exaltabat, & quos volebat humiliabat: & ut obseruat Theodoret, orat. 5. Non Theodosius id hominum iudicio faciens, nec fenestrans, sed pro ratione voluntas illi erat. Amano mandat Assuerus uti Mardochæum equo vestrum praecat; & Praeco clamans: sic honorabitis, quemcumque voluerit Rex honorare: Est. 6. nu. 9. Justum erat, ut Assuerus Mardochæum laudibus extolleret; quippe Regem à Princeps necepsit, & potius agit. Tamen praeco non clamat, sic honorabitur, qui quam pro dignus est honorari, vel qui promeritus est horationes, sed quemcumque voluerit Rex: Cum Assuerus esset princeps, voluntate, non ratione Joan. 18. ducebatur, cunctaque agebat non ex aequo, sed Luc. 2. ex libito, quod erat pro lege, & dictamin. pro lego. Ut regnus Pilatus Iudæi, ut Christus crucifixus, & quibus ille: Accipite eum vos, & secundum legem vestram judicare eum: Joan. 18. nu. 3. & tamen postea, ut scribit D. Lucas 23. nu. 25. Jesum tradidit voluntati eorum: quia voluntas eorum, lex illorum erat.

Secundo: immedieate ante, ut patet ex hoc cap. 12. à vers. 22. expulerat Christus malum

Dæmonum ab homine, quem diu obsidens cæcum mutum, ac surdum fecerat; cui tanto miraculo turba gratulanter applaudit; at velut nullum miraculum fuisset factum, iterum virtutem Christi probatam esse Pharisæus voluit, signa petens. Malus homo de bono alieno aliè dabitur, & illud difficulter credit. In spelunca præscidit David laciniam ve- Malus hominem Saulis; & ad quid è ad testificandum mo- semper suum affectum esse valde alienum ab affectu dubitare de occidendi Regem: Unde sic clamat, 1. Reg. 24. alterius. num. 12. Vide, & cognoscere oram chlamydias tua in 1. Reg. 24. manus mea: Ecce magni viri factum magnum: non ferit hostem, cùm possit: & quid Principeps de facto cogitat: certè dubitat: ibidem num. 17. Nunquid vox hec tua, filii mi David. Sciebat David Saülem de more hominum, de facto nobili dubitatorum esse, inde chlamydem præscidit ad facti fidem, ut frotat Abulensis quæst. 12. Ut haberet probationes inno- centias sua, quas aliter habere non poterat. Et de hac

hac re citato cap. 24. quæst. 3. octo reddidi ratio- nes. Vide cap. 14. q. 1.

Quæstio III.

Quare Christus D. tam aspere invehi- tur in hos scribas, dicens; Generationem malam, & adulteram?

10. **P**entibus signa de cœlo; Respondens Jesus ait illis generationem mala, & adulteram inquit, mala, id est, omni nequitia, & malitia plena, adulteria, quia reliquerat verum Deum, & circa hoc multas rationes dedi tom. 3. c. 24. q. 4. 5. & 6. Adde vero.

11. **I**mmediatè ante, ut patet ex hoc capite, n. 22. sanavit Christus hominem ejiciens ab nevirante adulatio- ne move- tur. illo dæmonum, qui fecerat eum cæcum, mutum, & surdum, tunc Pharisæi suā malitiā convitabuntur Dominum dæmoniacum, dicentes num. 24. Hic non ejicit demonia, nisi in Beelzebub principe Dæmoniorum. Et tunc Jesus blandè eis loquitur; cum autem ei adulteretur, & inagistrum dicerent, Magister volumus à te signum videre: Dure, ac aspere responderet generatio mala; demonians quod utraque passione erat superior; & neque convitis in itam deducitur, neque ab adulatore mollietur.

12. **D. Chrysostomus** Secundò: D. Chrysostom. homil. 44. in Matth. sic ait: Arcana mentis ipsorum re- ve- lat, quod simulantes, seu inimici miracula petebat: propterea & generationem malam nun- cupavit, tum quia semper ingrati benefactoribus exiterunt, tum quia suscep- tis beneficis, quod ex- trema vitiostatis est, ad malignitatem excitau- tur: celestem nimurum doctrinam exesperant; passim tot, & tam magna miracula viderant, & in præsentiarum Dæmonem excitantur, restitutis oculis, auribus, ac loquela homini, & tamen tantorum beneficiorum largitori im- pudenter ingredi: suscep- tis beneficis; quod ex- trema vitiostatis est, ad malignitatem excitau- tur: inde generatio mala dicitur; quia avitos pa- rentum mores imitatur: qui quanto majora beneficia accipiant, tanto nequiores fie- bant; cum ex benefica bonitate divina debe- rent fieri credentes, ac humiles, inde ad obsti- natam malitiam impietatem exundant, quod ex- trema vitiostatis est, & obstinationis nequitiae hyperbole.

Olx. 2. **13.** **Q**uerebatur Deus de Isralitis per Oseam cap. 2. n. 8. Dicens: Argentum multiplicavi ei, & aurum, que fecerunt Baal. Idcirco convertar & sumam frumentum, &c. Non conqueritur Deus tanum; quod fecerint Baal, quod fe- cern idola, sed quod ex auro, & argento, quod Deo pro magno, ac singulari beneficio eis dabat, debebant quoque magnum cultum, ac venerationem exhibet; inde sumerent materiam ad fabricanda idola, ut efficacius seduce- rent populum, & vero Deo opponerent, inde que illi magnam offenditionem crearent. Rupertus ibi ait: Cum ergo dixisset, & argentum multiplicavi ei: & aurum; pulchre continuo ad- didi: quia fecerunt Baal. O dira ingrata!

De auro, & aegento meo fecerunt vobis contra- ria; virulos, & Baal; etenique idolorum por- tæ, Idcirco convertar; convertar, inquam, & conversus abibo, & recessam, & relinquant eam. Expende illa: de aegento meo fecerunt mihi con- traria.

Valde nota sunt magna beneficia, quæ Deus populo Israëlitico contulit, ut eum à captivitate Pharaonis eriperet. Ægyptum decem plaga- gis verberavit; mare siecavit, fontis aquam dedit, cœlestem panem exhibuit. Quid ad hæc 14: 1. t. 1. Num. 11. n. 4. Vulgusque promissum fla-

gratia desiderio carnium, sedens, ac flens junctis fibi pariter filiis Israël; & quis dabit nobis ad descendum carnes? ... Anima nostra arida est, nihil aliud respiciunt oculi nostri, nisi Man. Non solum appetum carnes, ac desiderant poma Ægypti, sed etiam fastidient, ac contemnunt Manna, quod fuit valde magnificentum Dei do- num, ac valde celebre in tota Scriptura. De eoque dicitur Sapient. 16. num. 20. Angelorum Sap. 16. esca nutriti populum tuum, & paratum panem do cœlo præstisti illis sine labore, omne delecta- mentum in se habentem, & omnis saporis suavi- tatem, substancialia tua, dulcedinem tuam, quam in filios habes, ostendebas; & deserviens uniuscujusque voluntatis, ad quod quisque volebat, converte- batur. Deus ut filios tam suavi pane; omni valde da- suavitate, ac delectamento pleno nutriebat: ra ex be- illi vero non solum tantam escam fastidiebant, nosciis in- gratitudine, sed insuper inde occasionem arripiebant, ot nem pal- lulare.

Moisem, quod eos educeret de Ægypto, ut in solitudine illa eos interficeret; quid exca- bilius quam quod ex tam ingenti beneficio Petri Cel- tanta ingratitudine pullularet. Petrus Cellensis lib. de Panibus, cap. 11. Pensandi sunt labores Moysis, quibus die, ac nocte uritur ne populus suis famem patiatur, nihilominus aque exosa populi in- gratitudine, cui nec Dei, nec hominis sufficit solicudo Plagis decem Ægyptios percens, in mari viam eis facit, Pharaonem demergit, de terra aquam prode- cit, manna de cœlis pluit, multa præterea beneficia impendi, & adhuc populos carnes cum mur- mure querit: hac Deus populo, hac populus Deo.

Quæstio IV.

Quare Christus D. ait, quod Iudeis non dabitur signum, nisi Ione Propheta?

A It Christus D. hoc cap. 12. num. 39. Quod signum non dabatur generationi huic, nisi si Hugo. Propheta Quod multis explicavi cita- Difficul- to cap. 24. à q. 4. usque ad 15. & cur dieat Christus signum non dabatur ei, nisi si gen- genus Propheta? Nonne signum fuit Lazarus suscitatio? Vox de cœlo audita est, quasi sonus, & Sol obseruans est: Quomodo igitur Pharisæis signum petentibus responderet Christus, nullum signum deinceps dandum præter signum Ione Pro- pheta?

Hoc dubium etiam proponit Chrysostom. D. Chrys. homil.